

Osallistuva budjetointi vuonna 2025

KHALL 16.12.2024 § 217
1310/00.04.03/2024

Säkylän kunnassa on toteutettu osallistuvan budjetoinnin hankkeita vuosina 2022, 2023 ja 2024.

Vuonna 2022 toteutettiin Frisbeegolf Kepolan koulun läheisyyteen ja vuoden 2023 kohteeksi asukkaat valitsivat Koirapuiston, jonka sijoituspaikaksi on valikoitunut jäähallin kohdalla Urheilutien pohjoispuolella sijaitseva AR-tontti. Vuonna 2024 toteutettavaksi kohteeksi valikoitui olemassa olevien ulkoharrastusalueiden (ladut, kaukalot, kentät jne.) aktiivinen kunnossapito ja huolto.

Palaute ja kokemukset osallistuvasta budjetoinnista ovat olleet myönteisiä.

Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan aiempaa enemmän mukaan yhteisiä verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Sen toteuttamiseen ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa monin eri tavoin.

Osallistuvaa budjetointia voidaan käyttää monissa erilaisissa tilanteissa, monenlaisten tarpeiden ja ongelmien ratkaisemisessa. Sitä voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan ja tehdään päätöksiä esimerkiksi investoinneista tai palveluista.

Kunnan tehtävä on kuntalain 1 §:n mukaan edistää kunnan asukkaiden hyvinvointia. Asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen on oltava päämääränä kunnan kaikessa toiminnassa. Osallistuva budjetointi on yksi keino rakennettaessa tulevaisuuden kuntaa ja vahvistettaessa asukkaiden osallisuutta.

Osallistuva budjetointi tarkoittaa talouden ja suoran vaikuttamisen nostamista demokratian rinnalle. Asukkaat otetaan siinä mukaan pohtimaan ja myös päättämään siitä, mihin taloudelliset resurssit käytetään. Vaikka valtuusto päättääkin kuntatalouden isoista linjoista ja kokonaisuuksista, kuntalaisia kannattaa kuunnella. Tuloksena voi olla osuvampia palveluja ja tyytyväisempiä asukkaita.

Osallistuva budjetointi on myös talouden, demokratian, suoran vaikuttamisen ja käytännön tekemisen yhdistämistä. Asukkaiden kanssa voidaan esimerkiksi pohtia, mistä löydetään resursseja toteuttaa sellaisia yhteisesti tärkeiksi koettuja asioita, joihin kunnan omat resurssit eivät yksinään riitä.

Resursseja voi löytyä julkisen rahoituksen lisäksi esimerkiksi toimialarajat ylittävällä yhteistyöllä, talkootyöstä, järjestöjen ja yritysten osallistuessa, hankerahoituksena, lahjoituksina, kierrättämällä jne. Muita tärkeitä resursseja ovat muun muassa yhteisöllisyys, luottamus, sosiaalinen pääoma, kumppanuus sekä taidot toimia yhdessä.

Jos kunnan menot ylittävät tulot, on tilanne pitkällä aikavälillä kestämaton. Ellei tulojen lisääminen ole mahdollista, on ratkaistava, mistä säästetään. Ikävien säästöpäätösten tekeminen on aina vaikeaa. Tilanteessa voi auttaa, jos asukkaat otetaan mukaan keskustelemaan, mistä säästöpainot johtuvat ja onko säästöille olemassa vaihtoehtoa.

Ottamalla asukkaat mukaan myös taloutta koskevien päätösten tekemiseen voidaan vahvistaa myös ymmärrystä kunnan talouden toiminnasta ja yhteisvastuuta kuntayhteisömmen toiminnasta ja turvallisuudesta.

Lisätietoja Kunnanjohtaja Teijo Mäenpää, puh. 044 5171 012

Esittelijä Kunnanjohtaja Teijo Mäenpää

Päätösehdotus Vuonna 2025 osallistuvan budjetoinnin hankkeeseen voidaan käyttää 18.000 euroa.

Asukkailta ja sidosryhmiltä pyydetään ehdotuksia sopiviksi hankkeiksi 31.1.2025 mennessä.

Kunnanhallitus valitsee helmikuussa 2025 ehdotetuista hankkeista 2–6 kappaletta seuraavaan vaiheeseen, jossa asukkaat äänestävät ehdolle asetettujen joukosta mielestään parhaan. Asukasäänestyksellä valittu hanke toteutetaan (käytettävän määrärahan rajoissa) vuonna 2025.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

=====